

**МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ
ФАКУЛТЕТ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ“
ЦЕНТЪР ЗА ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ**

ЛЕКЦИЯ №4

**АНАЛИТИЧНА ЕПИДЕМИОЛОГИЯ
ПРОУЧВАНИЯ СЛУЧАЙ-КОНТРОЛА –
ВИДОВЕ, ПОСТАНОВКА И ПРОВЕЖДАНЕ**

*Доц. д-р Стела Георгиева, дм
Катедра „Общественоздравни науки“*

ПЛАН НА ЛЕКЦИЯТА:

1. Аналитични епидемиологични проучвания

2. Проучвания случай-контрола

 Видове

 Постановка и провеждане

 Потенциални грешки

АНАЛИТИЧНИ ПРОУЧВАНИЯ

 Анализират връзките между здравните резултати и потенциалните рискови фактори, като обясняват наблюдавания модел на възникване на болестите

- Екологични проучвания - популации**
- Срезови проучвания – индивиди**
- Кохортни проучвания – индивиди**
- Проучвания случай-контрола - индивиди**

АНАЛИТИЧНИ ПРОУЧВАНИЯ

Цел на аналитичните проучвания е проверката на епидемиологичната хипотеза за наличие на причинно-следствена връзка на индивидуално ниво, т.е.

- 1. Определяме дали съществува статистическа връзка между заболяването и потенциалния рисков фактор**
- 2. Ако връзка съществува, определяме количествено нейната сила**

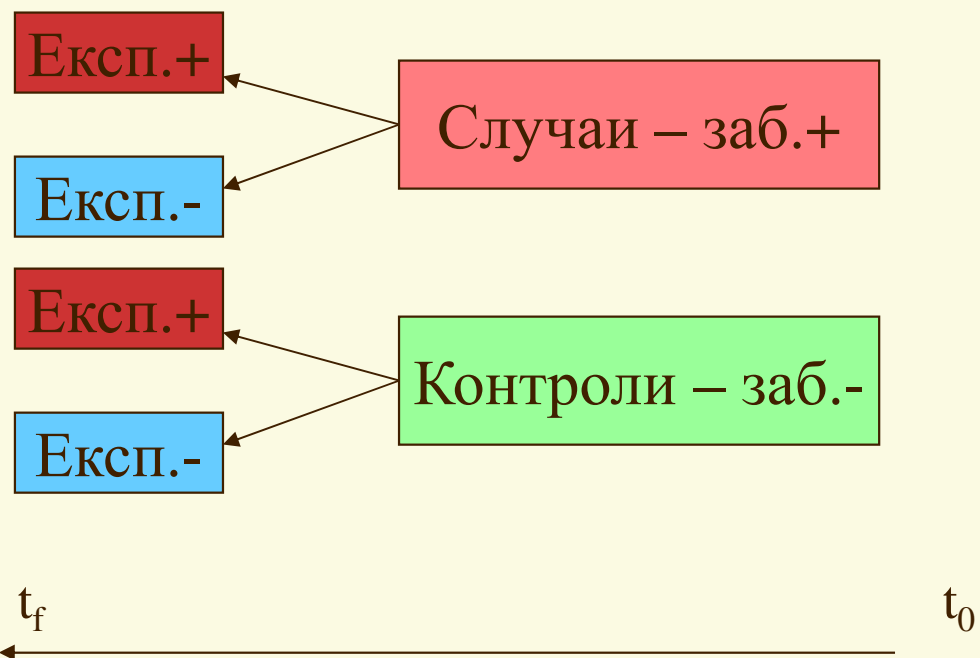
ПРОУЧВАНИЯ СЛУЧАЙ-КОНТРОЛА

При тях и експозицията, и резултатът вече са се случили преди началото на проучването

Проучването изучава причинно-следствената връзка в обратна посока – от резултата към причината

ВИДОВЕ ПРОУЧВАННЯ СЛУЧАЙ-КОНТРОЛА

Ретроспективні проучвання

ПРОУЧВАНИЯ СЛУЧАЙ-КОНТРОЛА

Подбор на случаите

- Точно определение за случай на заболяване с използването на диагностични критерии
- Предпочитат се нови случаи вместо съществуващи случаи

Подбор на контролите – критичен момент!

Контролите са подбират колкото е възможно еднакви със случаите, с изключение на наличието на заболяване

ПРОУЧВАНИЯ СЛУЧАЙ-КОНТРОЛА

Уеднаквяване на случаите и контролите

- Прилага се с цел премахване на замъгляващия ефект и осигуряване сравнимост на групите
- Да не се използват твърде много критерии за уеднаквяване – свръхуеднаквяване

Измерване на експозицията – чрез разпитване, преглед на документи, измервания на биологични параметри и т.н.

Възможни са систематична грешка на изследователя, систематична грешка на припомняне

ПРОУЧВАНИЯ СЛУЧАЙ-КОНТРОЛА

Анализ

За определяне на риска за заболяване, свързан с дадения рисков фактор се изчислява Odds ratio

ПРОУЧВАНИЯ СЛУЧАЙ-КОНТРОЛА - ПРЕДИМСТВА

Подходящи за изучаване на редки болести

Лесни за провеждане

Бързи и евтини

Позволяват да се изучи връзката на едно
заболяване с няколко експозиции

Изисква относително малко лица

Минимални етични проблеми

ПРОУЧВАНИЯ СЛУЧАЙ-КОНТРОЛА - НЕДОСТАТЪЦИ

Сериозно застрашени от систематична грешка на подбора, на изследователя и на припомняне

Труден подбор на контролна група

Податливи на замъгляващ ефект

Заболяемостта не може да се измери директно

Не са подходящи за оценка на нови лечения или профилактични мерки за дадено заболяване

ОСНОВНИ РАЗЛИКИ МЕЖДУ ПРОУЧВАНИЯТА СЛУЧАЙ-КОНТРОЛА И КОХОРТНИТЕ ПРОУЧВАНИЯ

Случай-контрола

- От резултата към причината
- Започва с болестта
- Проверява дали експозицията е по-честа сред случаите
- По-малко участници
- Подходящи за редки болести
- Индиректна оценка на риска чрез OR
- Изучават връзката с повече експозиции
- Бързи
- Евтими
- Първо средство при проверката на хипотези

Кохортно проучване

- От причината към резултата
- Започва с експозицията
- Проверява дали болестта възниква по-често сред експонираните лица
- По-значителен брой участници
- Подходящи за редки експозиции
- Изучава връзката с повече заболявания
- Продължителни
- Скъпи
- Измерват директно заболяемостта и RR